

راهکارهای فقهی و حقوقی
پیشگیری از تخریب محیط زیست

www.ketab.ir

تالیف: حسین سرافراز / سیدمجتبی میردامادی

سرشناسه :	سرافراز، حسین، ۱۳۳۷ -
عنوان و نام پدیدآور:	راهکارهای فقهی و حقوقی پیشگیری از تخریب محیط زیست/تالیف حسین سرافراز، سیدمجتبی میردامادی.
مشخصات نشر:	اصفهان: دانشگاه شهید اشرفی اصفهانی، انتشارات، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری:	۱۶۳ ص
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۹۴۵۶۱-۵-۴
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	کتابنامه.
موضوع:	جرایم زیست محیطی -- ایران
موضوع:	Offenses against the environment – Iran
موضوع:	جرایم زیست محیطی (فقه)
موضوع:	Offenses against the environment (Islamic law)
موضوع:	جرم‌شناسی -- جنبه‌های زیست محیطی
موضوع:	Criminology-- Environmental aspects
شناسه افزوده:	میردامادی، سیدمجتبی، ۱۳۴۷ -
شناسه افزوده:	دانشگاه شهید اشرفی اصفهانی
رده بندی کنگره:	HV۶۴۰۵
رده بندی دیویی:	۳۶۴/۱۴۵۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی:	۷۳۹۴۵۵۱
وضعیت رکورد:	فیا

دانشگاه شهید اشرفی اصفهانی

عنوان کتاب:	راهکارهای فقهی و حقوقی پیشگیری از تخریب محیط زیست
مؤلف:	حسین سرافراز، سیدمجتبی میردامادی
ناشر:	انتشارات دانشگاه شهید اشرفی اصفهانی
چاپخانه:	نگار اصفهان
نوبت چاپ:	اول
طراحی جلد:	علی قنبریان
ناظر فنی:	علیرضا جنت
تیراژ:	۱۰۰۰
قطع اثر:	وزیری
قیمت:	۵۰۰۰۰ تومان

این اثر مشمول قانون حمایت مولفان و منصفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف (ناشر) نشر، پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

بسمه تعالی

"مَا أَخَذَ اللَّهُ عَلَى أَهْلِ الْجَهْلِ أَنْ يَتَعَلَّمُوا حَتَّى أَخَذَ عَلَى أَهْلِ الْعِلْمِ أَنْ يُعَلِّمُوا"

خداوند پیش از آنکه نادانان را به آموختن تکلیف کند، دانایان را به آموزش دادن متعهد ساخت.

حضرت امام علی (ع)

سخن ناشر

با درود بر پیشوایان وارسته و برگزیدگان از ماسوی بریده و به مقام قرب "لم یزلی" رسیده؛ با درود بر روان همه پاکان که راه راست گزیدند و همواره داد خلق دادند و بر اهریمن تاریکی و جهل تاختند و سر باختند و رایست عزت و شهامت را بر کاخ‌های بیدادگری برافراختند و مشعل هدایت را فروزان ساختند. بدون شک پیشرفت و تعالی علمی و فرهنگی کشور، بازتاب میزان تفکری است که فرهیختگان در مقام عمل به منصفه ظهور می‌رسانند؛ در همین راستا علاوه بر پرورش استعداد های فردی برای پیشبرد اهداف اجتماعی و تعالی فرهنگی، کتابت و مباحثه نیز همواره مورد تاکید رهبر معظم انقلاب بوده است. از این رو معاونت آموزشی، پژوهشی و انتشارات دانشگاه شهید اشرفی اصفهانی جهت ارتقای سطح علمی دانشجویان و تنویر مشتاقان دانش، اقدام به چاپ کتاب نموده است؛ امید است با استمرار فعالیت‌های انتشاراتی، بتواند گامی در راستای رشد و بالندگی فرهنگی کشور بردارد. شایسته است از عنایات هیات رئیسه دانشگاه، استادان ارجمند و دست اندرکاران ویرایش، حروف چینی و چاپ کتاب، تقدیر و تشکر به عمل آید. در پایان از صاحب نظران گرامی، خواهشمند است با ارائه پیشنهادات، انتشارات دانشگاه را در جهت اصلاح نواقص احتمالی این کتاب و تهیه مطالب مناسب متون درسی دانشگاهی یاری نمایند.

و من ...التوفیق

انتشارات دانشگاه شهید اشرفی اصفهانی

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار.....
۱۱	مقدمه.....
۱۵	فصل اول: کلیات و مفاهیم.....
۱۷	بیان مسئله.....
۱۸	اهمیت و ضرورت.....
۲۱	فصل دوم: مفهوم شناسی و تاریخچه.....
۲۳	مقدمه.....
۲۳	مفهوم محیط زیست و انواع آن.....
۲۶	انواع محیط زیست.....
۲۹	مفهوم محیط زیست.....
۳۴	جرایم زیست محیطی.....
۳۵	تعریف جرایم زیست محیطی.....
۳۵	انواع جرایم زیست محیطی.....
۳۷	اهمیت محیط زیست از منظر آموزه‌های گوناگون.....
۶۱	پیشگیری از جرم و اهمیت آن.....
۶۳	فصل سوم: پیشگیری فعالیت‌های مخرب یا آلاینده محیط زیست.....

۶۵	مقدمه
۶۵	مفهوم پیشگیری از جرم و انواع آن
۷۰	پیشگیری از جرم
۷۲	راهکارهای پیشگیری از جرم
	فصل چهارم: پیشگیری از آلاینده محیط زیست در نظام حقوقی و فقهی با
۱۰۱	رویکرد به نظام سیاست کیفری در اسلام
۱۰۳	مقدمه
۱۰۳	پیشگیری از جرم در نظام حقوقی ایران
۱۰۷	آلاینده‌گی محیط زیست در نظام حقوقی و پیشگیری از آن
۱۰۸	جرایم علیه محیط زیست در ایران
۱۱۳	حقوق محیط زیست در ایران
۱۱۹	ایجاد مسؤلیت کیفری برای اشخاص حقوقی در جرایم زیست محیطی
۱۲۲	آلاینده‌گی محیط زیست در نظام فقهی
۱۲۷	فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری
۱۲۹	نتیجه‌گیری
۱۴۰	پیشنهادها
۱۴۵	پیشنهادات
۱۴۷	منابع و مأخذ

پیشگفتار

پیشگیری از فعالیت‌های مخرب و آلاینده محیط زیست از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و شناخت مواد قانونی و مسائل فقهی در این زمینه نیز بسیار حائز اهمیت می‌باشد. بنابراین تحقیق با هدف پیشگیری فعالیت‌های مخرب یا آلاینده محیط زیست از منظر فقه امامیه و حقوق در نظام سیاست کیفری ایران انجام پذیرفته است.

در نتیجه نهایی تحقیق می‌توان گفت تغییرات آب و هوایی، ضایعات مواد شیمیایی و سمی، حوادث طبیعی، نابودی منابع خاک، خطر خودسرانه چاههای عمیق، از عوامل موثر بر برآلودگی و تخریب محیط زیست می‌باشد. همچنین انواع بیماری‌های مزمن، از بین رفتن گونه‌های جانوری، تحت الشعاع قراردادن زندگی انسانها، کاهش سلامت و یا تهدید جدی سلامت انسان، آسیب وارد آوردن و یا حتی تخریب پوشش گیاهی از آثار آلودگی و تخریب محیط زیست می‌باشد. و در فقه و حقوق کیفری، جرم انگاری اختصاصی، آموزش و اطلاع رسانی همگانی در زمینه تخریب محیط زیست، تأکید بسیار زیاد بر بهداشت، اعمال قاعده فقهی لاضرر و لاضرار، از راهکارهای پیشگیری از آلودگی محیط زیست می‌باشد. بر این اساس فرضیه اصلی تحقیق نیز تایید می‌گردد.